

Lokalbehovsplan för grundsärskoleverksamheten i Malmö stad 2023 - 2032

Varje elevs bästa skola
GRF-2022-20797

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KAPITEL 1 INLEDNING	3
1.1 Sammanfattning	5
KAPITEL 2 NULÄGESBESKRIVNING	7
2.1 Vilka lokalkrävande verksamheter bedriver nämnden?	8
2.2 Beskrivning av befintligt bestånd	8
KAPITEL 3 BEDÖMNING AV FRAMTIDA LOKALBEHOV	12
3.1 Vilka faktorer påverkar nämndens lokalbehov?	13
3.1.1 Principer för etablering av särskola	13
3.1.2 Verksamhetsbeskrivningar – Standard 1-6, 7-9, 1-9	13
3.1.3 Befolkningsprognos för planeringsperioden 2022–2032	14
3.1.4 Friytekrav	17
3.2 Hur ser det förväntade lokalbehovet ut framöver?	17
KAPITEL 4 ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR ATT FYLLA FRAMTIDA LOKALBEHOV	20
4.1 Pågående och beställda objekt	21
4.2 Planerade uppsägning av lokaler	22
KAPITEL 5 UTVECKLING AV NÄMNDENS LOKALFÖRSÖRJNINGSSARBETE	24
5.1 Utveckla metoder för prognostisering	25
5.2 Utveckling av lokalresursprogrammet	25
5.3 Geografisk lokalisering av särskola	25

KAPITEL 1 INLEDNING

Grundskoleförvaltningen har tidigare arbetat för att integrera grundsärskolans lokalbehov i grundskolans lokalbehovsplan.

Kommunfullmäktige beslutade den 28 april 2022 att ge grundskolenämnden och servicenämnden i uppdrag att ta fram en särskild lokalbehovsplan för grundsärskolan. Mot bakgrund av detta är lokalbehovsplan för grundsärskoleverksamheten i Malmö stad för perioden 2023-2032 grundskolenämndens första enskilda lokalbehovsplan för grundsärskoleverksamheten.

Lokalbehovsplanen utgör grunden för nämndens lokalförsörjningsarbete. Detta är första gången grundskolenämnden tar fram en särskild plan för grundsärskoleverksamheten. Ambitionen är att denna plan ska uppdateras årligen och beskriva nämndens övergripande lokalbehov, idag och framåt. I planen beskrivs utnyttjandet av befintliga lokaler och vilka pågående lokalprojekt nämnden har. Lokalbehovsplanen för grundsärskoleverksamheten utgör tillsammans med lokalbehovsplanen för grundskoleverksamheten ett underlag dels för den egna verksamheten, dels för stadens samlade lokalförsörjningsarbete.

Lokalbehovsplanen omfattar perioden 2023–2032 (31 december 2022 – 31 december 2032) och redogör för bland annat befolkningsprognos och verksamhetens platsutveckling och lokalbehov.

Malmö stads befolkningsprognos visar på en fortsatt ökning av individer i grundskoleåldern. Ökningen av antalet individer i grundskoleåldern har fortsatt stora effekter på grundsärskoleverksamheten samt behovet av grundsärskoleplatser.

1.1 Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 28 april 2022 att ge grundskolenämnden och servicenämnden i uppdrag att ta fram en särskild lokalbehovsplan för grundsärskolan. Mot bakgrund av detta är lokalbehovsplan för grundsärskoleverksamheten i Malmö stad för perioden 2023-2032 grundskolenämndens första enskilda lokalbehovsplan för grundsärskoleverksamheten.

Lokalbehovsplanen för grundsärskoleverksamheten redogör för en utbyggnad av grundsärskoleverksamheten de kommande tio åren. På kort sikt (2023-2024) finns flera tillfälliga etableringar främst för att dessa är mest realistiskt att få fram inom denna planeringshorisont. På mellan- och lång sikt är samtliga föreslagna utbyggnader för grundsärskolan permanenta och föreslås bli ersättning till paviljonglösningar som funnits sedan tidigare men även till de nya paviljonglösningar som presenteras i denna plan.

Mot bakgrund av att belägningsgraden är hög (95%) redan vid framskrivande av denna plan (*juni 2022*) krävs således flera kapacitetshöjande projekt inom grundsärskolan. Beslutade och planerade objekt i denna plan motsvarar 508 sarskoleplatser. En del av dessa blir ett nettotillskott i utbyggnaden medan andra tillskapas för att ersätta redan befintliga platser som är tillfälliga eller bedöms inte vara ändamålsenliga.

Det är dock viktigt att ha i beaktning att en plats i grundsärskoleverksamheten har andra förutsättning och krav. Dels krävs det oftast mer yta inom lokalerna för att uppfylla vissa behov utifrån tillgänglighetsperspektiv, dels kan det finnas behov av mindre klassrum för att kunna undervisa grupper med förre elever. Vidare har sarskoleverksamheten betydlig större personaltäthet vilket skapar helt andra behov av lokaler.

Det har därför genomförts ett utvecklingsarbete kopplat till grundskoleförvaltningens lokalprogram och särskilda undervisningslokalers funktionskrav. Syftet med utvecklingsarbetet har varit att samla in och få en större kunskap om varje enskilt verksamhetsbehov gällande funktion och utformning. Detta arbete har utmynnat i verksamhetsbeskrivningar för åk. 1-6 grundsärskola kopplat till åk. F-6 grundskola, åk. 1-9 grundsärskola kopplat till åk. F-9 grundskola samt åk. 7-9 grundsärskola kopplat till åk. 7-9 grundskola.

Eftersom verksamhetsbeskrivningarna pekar på vikten av att koppla grundsärskolor till en åldersadekvat grundskola har analysen över hur lokalbehovet bäst ska tillgodoses för grundsärskola utgått från vilka skolor som har utrymme i lokalerna utifrån bedömd belägningsgrad. Därutöver har tidigare utredningar om möjligheten att förtäta i befintliga skolfastigheter utgjort komplettering i analysen beträffande var grundsärskolor kan etableras. Resultatet visar på möjligheter att planera för grundsärskola i flera av de områden som i nuvarande befolkningsprognos väntas se en minskad befolkningsökning. Det finns även möjligheter att planera för grundsärskola i områden med stor utbyggnad och befolkningsökning, så som Hyllie.

Det är oklart om samtliga stadsutvecklingsprojekt som pågår eller är planerade har tagits med i stadens befolkningsprognos. Detta är problematiskt då de tekniska förvaltningarna menar att planeringsperioden för nya skolor ligger på 6 år från beställning till färdigställande. I själva verket har dock en del projekt historiskt sett krävt en planeringstid på upp till 8 år. Detta har gjort att vid olika tillfällen har särskolans lokalbehov behövts lösas tillfälligt med tillfälliga lokaler eller omlokaliseringar. Skulle kommande befolkningsprognoser revideras kraftigt kan det bli svårt att realisera färdigställande i relation till behovet. Det är mot bakgrund av detta som det krävs merkapacitet och beredskap att ta emot fler elever. Detta kommer dock medföra kostnadsökningar.

KAPITEL 2

NULÄGESBESKRIVNING

2.1 Vilka lokalkrävande verksamheter bedriver nämnden?

Grundskolenämnden ansvarar bland annat för den kommunala grundskoleverksamheten, förskoleklass, fritidshem och grundsärskola. Ansvaret inkluderar även elevhälsa, modersmålsundervisning samt insatser för elever i behov av särskilt stöd.

Inom grundsärskolans verksamhet finns olika typer av specialiserad verksamhet med specifika behov av särskilda undervisningslokaler. Idag bedriver grundskolenämnden särskoleverksamhet inom 33 skolenheter. I dessa verksamheter får 521 elever sin undervisning.

Idag motsvarar elevvolymen i grundsärskolan ungefär 1,33 % av det totala elevunderlaget i Malmö stad, att jämföra med förra året då elevvolymen i grundsärskolan var ca 1,16 % av det totala elevunderlaget. Rikssnittet ligger på ungefär 1 %.

Platsbehovet inom högspecialiserade verksamheter har ökat de senaste åren och denna trend förväntas fortsätta under de närmaste åren, dock inte i lika hög takt mot bakgrund av att den totala populationsökningen avtar. Till exempel har antalet elever i kommunal grundsärskola ökat med 97 % sedan läsåret 2015/2016, från 264 elever läsåret 2015/2016 till att vara 521 elever till läsåret 2022/2023.

Ovan motsvarar en årlig ökning på c:a 40 elever men en applicering av rikssnittet på hela populationen ger inte en lika stor prognostiserad ökning. Oavsett vilken ökning som kan tänkas ske de närmaste åren så medför ökningen ett behov av att tillskapa fler lokaler som är speciellt anpassade för dessa typer av verksamheter. Dessa lokaler är mer ytkrävande då varje elev har ett behov av större yta. Ordinarie verksamhet beräknas ha behov för cirka 12 kvm per elev. Motsvarande för verksamheter med särskilda undervisningslokaler är 12 till 50 kvm per elever. Dessutom är lärartätheten högre i dessa verksamheter och fler och ibland större ytor för personalen krävs.

Grundskoleförvaltningen ser därför ett behov av flera lokalprojekt specifikt för att tillgodose behovet av särskilda undervisningslokaler och högspecialiserade lärmiljöer. Under kapitel 4 följer en projektförteckning för dessa verksamheter.

2.2 Beskrivning av befintligt bestånd

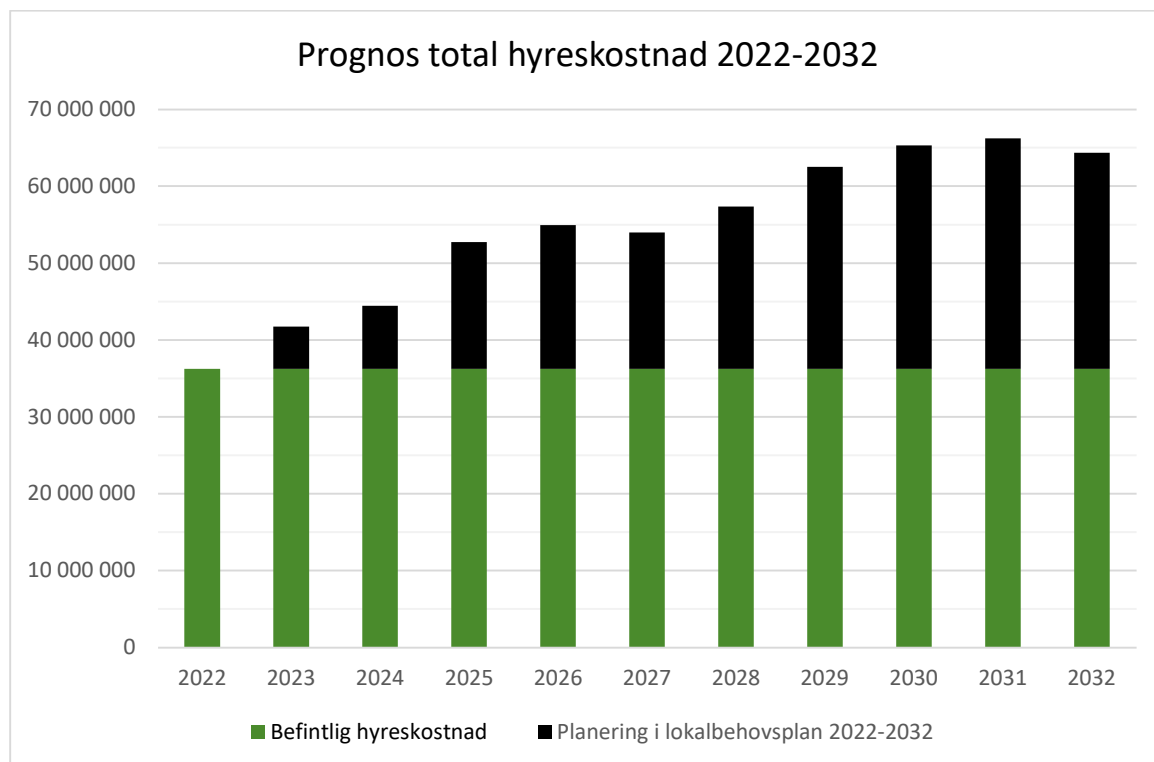
I det här avsnittet ges en övergripande beskrivning och analys kring grundskolenämndens befintliga lokalbestånd gällande grundsärskola och lokalkostnader för grundsärskoleverksamhet.[2] Kommunens lokalbestånd för internt och externt hyrda lokaler för grundsärskoleverksamheten omfattade i juni 2022 uppskattningsvis c:a 22 500 kvm med en hyreskostnad av c:a 36 milj. kr. Hyreskostnaden per elev i grundsärskolan är 81 780 kr att jämföra med 22 260 kr per elev i grundskolan.

Till skillnad från när uppgifter tas fram för hela grundskoleförvaltningens lokalbestånd är ovanstående uppgifter endast en uppskattning då grundskoleförvaltningens särskoleverksamheter ligger integrerade i grundskoleverksamheten varför ytor och

kostnader är svåra att bryta ut. Detta förfarande ligger i linje med den nya läroplanen för grundskola och grundsärskola (Lgr22 och Lgrsär22) där det finns en vilja för att de två skolformerna ska närma sig varandra och finnas i samma lokaler och under samma rektor, varför kostnaderna inte är tydligt uppdelade mellan verksamheterna. Ytor och kostnader för enskilda sarskoleelever som får sin utbildning integrerat i grundskolan på skolor som saknar en sarskola är heller inte medräknade.

Om samtliga inriktningar i denna plan realiserar prognosticeras årskostnaden för hyror stiga till c:a 64 milj. kr, vilket motsvarar en ökning på c:a 28 milj. kr eller c:a 78 % år 2032 jämfört med hyreskostnaderna i juni 2022. Detta beror på en planerad nettoutbyggnad på 198 platser (motsvarande 38 %), men även att bruttoutbyggnaden är på 508 sarskoleplatser där 310 av dessa ska ersätta platser som avvecklas på skolor med äldre byggnader och därmed lägre hyreskostnad.

Tabellen nedan visar på utvecklingen av den totala hyreskostnaden om samtliga inriktningar/projekt realiserar, men tar inte i beaktande framtida hyresuppräknings.

Det är viktigt att ta i beaktande att de avvecklingar som inte avser tillfälliga lokaler inte kommer innebära en lägre hyreskostnad för grundskolenämnden då dessa lokaler utgör delar av befintliga skolor. Däremot kommer dessa avvecklingar på vissa skolor kunna bidra med en ökad elevkapacitet i grundskolan.

Om man medtar den kostnadsutveckling som beskrivs i lokalbehovsplanen för grundskoleverksamheten kommer den totala årskostnaden för grundskoleförvaltningens hyror att uppgå till c:a 1 miljard kronor i slutet av prognosperioden.

Grundskolenämndens finansiering av nya grundsärskolor styrs av stadens totala befolkningsutveckling (den så kallade demografiersättningen) och det innebär

således att nya grundsärskolor för att täcka ett ökat behov av denna mer kostsamma verksamhet till merparten måste finansieras genom den befintliga budgetramen.

Fördelning mellan elever i Malmö stads regi och enskild regi

Grundskoleförvaltningen applicerar en andelsfördelning i kommunal regi för att prognosticera hur behovet kommer se ut för de kommunala grundskolorna, se Lokalbehovsplan för grundskoleverksamhet i Malmö stad 2023–2032. Detta görs inte för grundsärskola då det endast är en mycket liten andel av grundsärskoleeleverna som får sin utbildning i fristående verksamheter. Av denna anledning planerar grundskoleförvaltningen för att kunna täcka platsbehovet för alla elever inom grundsärskolan.

På Malmö nivå fanns följande fördelning i juni 2022

År	Kommunal regi	Fristående regi
2022	96,1 %	3,9 %

2.3 Nyttjandegrad

Som en följd av verksamhetsintegreringen mellan grundskola och grundsärskola görs ingen separat bedömning av nyttjandegraden för grundsärskolan, utan denna verksamhet ingår i den bedömning av nyttjandegraden som görs i Lokalbehovsplan för grundskoleverksamheten i Malmö stad 2023–2032.

2.4 Effektiviseringspotential

Grunden för grundskoleförvaltningens arbete för att skapa ett effektivt lokalnyttjande för all sin skolverksamhet är Lokalprogram för grundskoleverksamheten (lokalprogrammet). Huvudmålet med lokalprogrammet är att skolans lokaler skall ge fysiska förutsättningar för lärande, social interaktion, trygghet och säkerhet. Utöver det ska lokalprogrammet bidra till ett effektivt nyttjande av rummen och ytorna i hela skolan. Lokalprogrammet utvecklas ständigt för att förbättra nyttjandet av våra lokaler och för att möta förändringar inom verksamheten samt förändringar utanför den egna verksamheten som påverkar hur vi bör och kan använda våra lokaler. I skrivande stund pågår en utveckling av lokalprogrammet avseende grundsärskola som kommer användas vid byggnation av de grundsärskolor som är beställda eller planerade.

På grund av utformningen av nybyggda skolor nyttjas ytorna i dessa skolor mer effektivt än vad som är fallet i äldre skolor. Detta innebär att den generella lokaleffektiviteten för grundskolenämndens verksamheter kommer att öka i takt med att lokalbeståndet förnygras genom nybyggnationer. Lokaleffektiviteten kan också till viss del öka genom investeringar i lokalanpassningar och andra förändringar i befintligt lokalbestånd.

Vidare kommer effektiviteten i lokalanvändandet för grundsärskola på sikt kunna förbättras när ändamålsenliga lokaler som är byggda enligt lokalprogrammet specifikt för ändamålet ersätter befintliga lokaler för grundskoleverksamhet. Detta då dessa lokaler möjliggör bättre kapacitetsberäkningar och därmed kan ge oss möjlighet att beräkna beläggningsgrad för grundskoleverksamheten och därmed beräkna hur

effektivt lokalnyttjandet är för denna verksamhet.

KAPITEL 3

BEDÖMNING AV FRAMTIDA LOKALBEHOV

3.1 Vilka faktorer påverkar nämndens lokalbehov?

Utöver den demografiska utvecklingen (*som beskrivs i avsnitt 3.1.3*) påverkar flera andra faktorer grundskoleverksamhetens behov av lokaler. Dessa faktorer innefattar myndighetskrav beträffande skolbyggnaderna men även riktlinjer för utemiljön och behovet av att göra lokalerna tidsenliga och öka ändamålsenligheten.

3.1.1 Principer för etablering av särskola

Inom grundskoleförvaltningen finns den övergripande avdelningen samordning och stöd med ansvar för samordning och stöd till utbildningsverksamheterna inom grundskoleförvaltningen. Avdelningen har tagit fram principer för etablering av särskola. Dessa vägledande principer kommer utgöra ett komplement till grundskoleförvaltningens avsnitt om särskolan i lokalprogrammet.

Principerna beskriver de förutsättningar som måste uppfyllas gällande fysisk, pedagogisk och social tillgänglighet. Därutöver fastställer dessa principer ramarna för lokalisering av grundsärskola genom att definiera en ambition om *"att grundsärskola ska finnas runtom i staden med tillräckligt många platser i förhållande till befolkning och prognoser"* samt att varje grundsärskola bör placeras på en åldersadekvat grundskola med gemensam rektor. Det åldersadekvata är viktigt för personlig utveckling.

Därutöver bör andelen elever i grundsärskola ligga på 5–20 % av grundskolans totala elevantal. Avdelningen för samordning och stöd bedömer att det krävs minst 4–5 klasser, dels för elevernas sociala utbyte, dels för personalens kollegiala arbete. Samtliga skolor bör dessutom ha båda inriktningarna ämne, ämnesområde och strävan bör vara att organiseras i ett åk. 1-9 årskursperspektiv. Detta för att om en elev behöver byta inriktning ska det inte behövas ett skolbyte samt en kontinuitet utifrån en sammanhållen skolgång.

Dessa principer har starkt påverkat de åtgärdsförslag som finns beskrivna i kapitel 4. Lokaliseringarna av nya grundsärskolor påverkas av var det finns befintliga F-9 grundskolor, vilken tillgänglig kapacitet som finns samt möjligheten skapa en tillräckligt stor och organisatoriskt bärkraftig grundsärskola.

3.1.2 Verksamhetsbeskrivningar – Standard åk. 1-6, åk. 7-9, åk.1-9

I samband med att grundskoleförvaltningen beställer nya skolor lämnas alltid en verksamhetsbeskrivning in. Verksamhetsbeskrivningarna beskriver dels pedagogiken, dels undervisningslokalerna. Det har tidigare saknats specifika verksamhetsbeskrivningar för grundsärskolan. Det utvecklingsarbete som har bedrivits inom avdelningen samordning och stöd har utmynnat i verksamhetsbeskrivningar för tre typer av grundsärskolor, en grundsärskola som kan tillhöra en åk. F-6 skola, en grundsärskola som kan tillhöra en åk. F-9 grundskola och en grundsärskola som kan tillhöra en åk. 7-9 grundskola. Gemensamt för samtliga tre typer av grundsärskolor är den höga lärartätheten och som tidigare nämnts påverkar lokalbehovet.

I bilden nedan illustreras dessa tre typer av grundsärskolor, som erbjuder mellan 46 (åk. 7-9) till 72 platser (åk. 1-9).

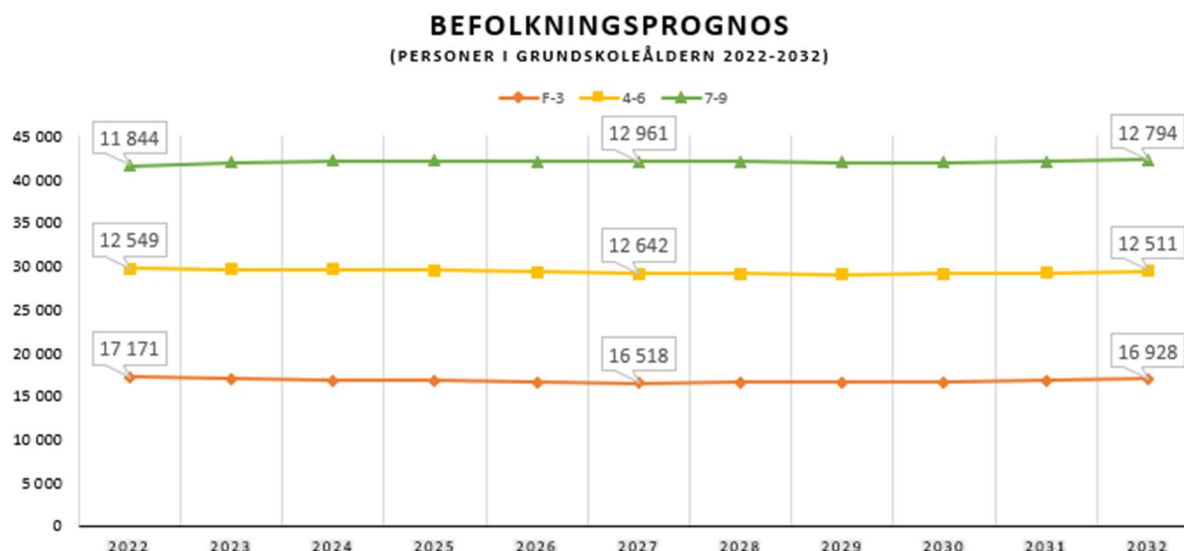
Bland elever i grundsärskola är det vanligt med samvariation med fler funktionsnedsättningar. Detta medför att extra hänsyn behöver tas till lokalernas storlek och utformning. Hörselanpassning är viktigt utifrån att elever ofta har behov av en intryckssanerad miljö. Även belysning, visuellt buller, dofter och mönster samt färg- och materialval behöver särskilt beaktas.

3.1.3 Befolkningsprognos för planeringsperioden 2022–2032

Stadskontoret presenterade Malmö stads befolkningsprognos för 2022-2032 i maj 2022 och denna visar att befolkningstillväxten i Malmö fortsätter men dock lite långsammare än under 2010-talet. År 2032 kommer det finnas ungefär 47 000 fler Malmöbor än vad det gjorde i slutet av 2021.

Årets rapport visar bland annat att det finns stora skillnader i tillväxttakt mellan olika åldersgrupper. Snabbast förväntas gruppen unga i gymnasieåldern att växa, följt av gruppen 80 år eller äldre. Långsammast förväntas grupperna i förskoleåldern samt grundskoleåldern att växa, även om den senare växer relativt snabbt i början av prognosperioden. Antalet barn i grundskoleåldern förväntas öka snabbt i början av prognosperioden, fram till 2024. Därefter dämpas tillväxttakten rejält. Totalt förväntas det finnas nästan 1 230 fler Malmöbor i grundskoleåldern 2032 än vad det gjorde i slutet av 2021. Detta motsvarar en ökning på tre procent. Denna ökning har påverkan på samhällsservicen.

I grundskoleförvaltningens planering av skolplatserna måste det finnas ett utrymme som täcker för en eventuell underskattning av volymutvecklingen eftersom tillskapandet av nya grundskoleplatser är en långsiktig process. Att färdigställa en ny grundskola tar enligt de tekniska förvaltningarna c:a sex år, från idé till inflyttning.

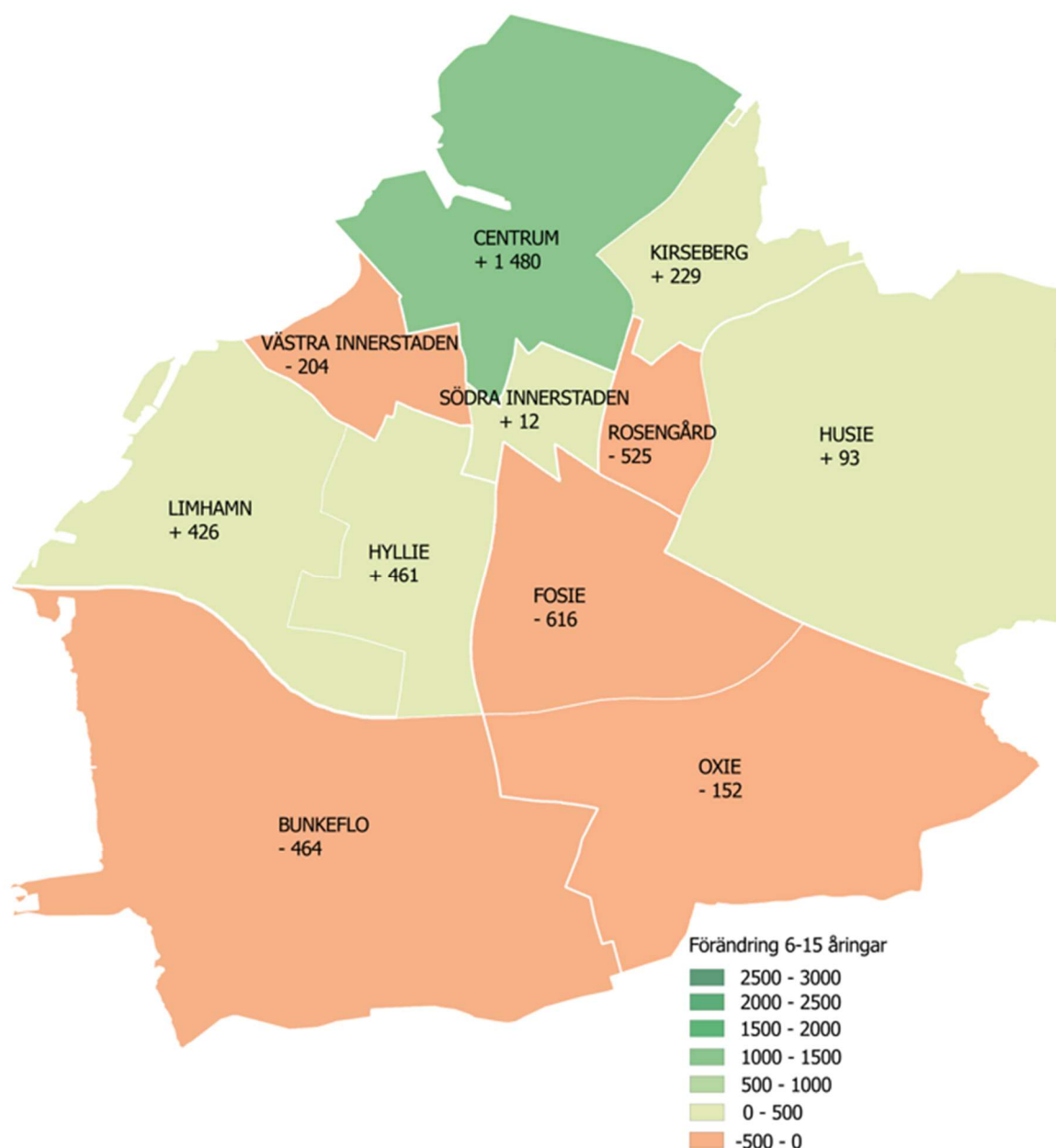
Sammanfattning av prognosen:

- Ökning med 669 individer i grundskoleåldern mellan 31 december 2022–31 december 2032[4]
- Mellan 2022 och 2027 ökar gruppen individer i grundskoleåldern med totalt 557
- Mellan 2027 och 2032 ökar gruppen individer i grundskoleåldern med totalt 112

[4] Notera att ökningen är större mellan 31 december 2021 – 31 december 2032 och uppgår då till nästan 1 230 individer.

3.1.3.1 Befolkningsprognos per stadsdel

För att ytterligare precisera behovet av skolplatser i staden följer här en fördjupad analys av befolkningsutvecklingen genom indelning av Malmö stad i tio geografiska stadsdelar. Befolkningsförändringen beträffande antalet individer i åldern 6–15 år boende i respektive stadsdel presenteras i bilden nedan.

Ökningen av antalet elever i åldern 6-15 år är även i årets prognos som störst i Centrum. Ökningen är dock inte lika kraftig, från tidigare förväntad ökning på c:a 1 848 fler individer under en tioårsperiod förväntas nu ökningen bli c:a 1 480 fler individer 2032 jämfört med 2022. Ökningen är som störst i de områden där staden har planerade eller pågående utbyggnadsprojekt. I dessa områden planeras ofta skola nära hemmet för att undvika behov av bil för skjuts av elever och därigenom minska miljöpåverkan. Samhällsservice nära hemmet bidrar till att göra nya bostadsområden mer attraktiva.

Störst minskning på tio års sikt förväntas i Fosie och Rosengård. Prognosen visar enbart en befolkningsutveckling, inte verksamhetens volymförändring. Efterfrågan på skolplatser i ett område kan öka samtidigt som befolkningsunderlaget minskar. Befolkningsutvecklingen ska således per automatik inte läsas som faktisk ökning av antalet elever i området, utan en befolkning som utgör ett potentiellt elevunderlag för området och därigenom för grundsärskolan.

3.1.4 Friytekrav

Friytekraven innefattar de krav på utformning och ytmässiga krav om 15 kvm/elev vistelseyta som måste uppfyllas för att en grundskola och grundsärskola ska beviljas bygglov och i förlängningen få bedriva verksamheten. Friytekraven beskrivs i dokumentet Friytor vid förskolor och skolor antagna av stadsbyggnadsnämnden i Malmö. Eftersom etableringen av nya grundsärskolor ska organisatoriskt kopplas till en ålderadekvat grundskola krävs det att det finns tillräckligt med friyta för att uppfylla grundsärskolans särskilda krav på utformning av utemiljön. Grundsärskolan har behov av en skolgård med lekutrustning som möjliggör olika aktiviteter och är tillgänglig och framkomlig för alla elever. Därutöver är staket runt hela skolgården sådan kompensatorisk åtgärd som förtydligar var skolans område slutar.

Placeringen av en ny grundsärskola inom en befintlig skoltomt är också viktig och det måste vara lätt att komma till för skolskjuts/taxi men samtidigt vara avgränsad från skolgården. Detta innebär också att det måste finnas en lokal för att vänta på skolskjuts inomhus i anslutning till angöringen vilket ytterligare påverkar lokalbehovet.

Friytekraven bör således inte tolkas som statistiska och implementeras strikt utifrån kvantitativa mått utan även kvalitén i utemiljön, särskilt i relation till grundsärskolans behov, är lika om inte mer väsentlig. Statiska friytekrav kan innebära att grundskoleverksamheten måste minska skolkapaciteten för enskilda skolprojekt vilket påverkar den planerade skolorganisationen. Behovet av skolplatser försvinner inte till följd av begränsningar i friytan utan innebär att de måste tillskapas på andra platser vilket är både kostnadsdrivande och ytkrävande då ny lokalisering måste beredas.

Ett mer flexibelt mått som tar hänsyn till platsens och verksamhetens förutsättningar kan underlätta utbyggnaden av skolplatser i såväl den centrala täta staden som i stadens planerade utbyggnadsområden.

I skolor där den kvantitativa vistelseytan bedöms vara begränsad utförs anpassningar som syftar till att öka grönytefaktorn och komplettera vistelseytorna med tillgängliga, åldersadekvata, varierande, pedagogiskt rika och inspirerande miljöer. Mellan åren 2019 – 2021 har utemiljöprojekt för grundsärskola utförts på Sockerbruksskolan, Mellanhedsskolan och Lusthuset med flera. Dessa projekt initieras bland annat i samband med ventilationsprojekt, övertagande av förskolelokaler samt förändring av skolornas organisation. Grundskoleförvaltningens lokalprogram för grundskoleverksamheten samt verksamhetsbeskrivningarna beskriver vilka funktioner och värden som ska uppnås i utemiljön.

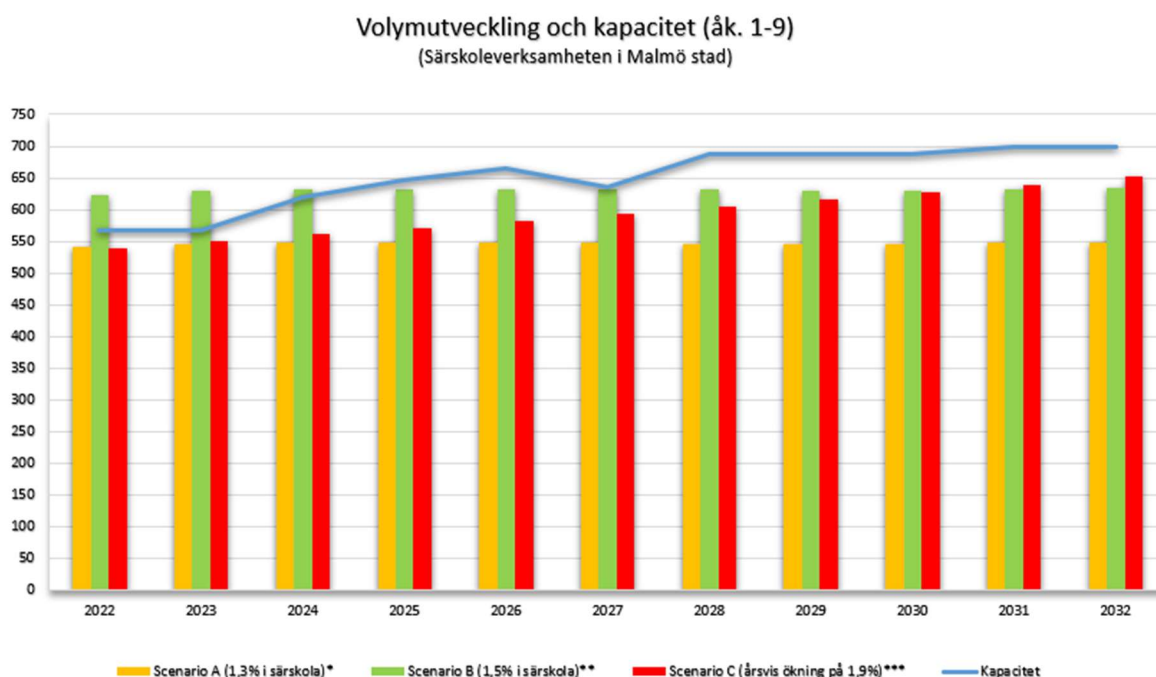
3.2 Hur ser det förväntade lokalbehovet ut framöver?

Det finns idag inga särskilda befolkningsprognoser eller antaganden beträffande antalet elever som kan ha rätt till särskola på kort eller lång sikt. Det finns dock statistiskt underlag som visar hur stor andel av befolkningsunderlaget som tidigare år har funnits i särskola. Denna andel skiftar dock från år till år. En genomgång av andelen i riket visar att c:a 1% av alla individer i grundskoleåldern bosatta i Stockholm fanns i särskola 2021, motsvarande nivå i Göteborg var 1,2% och i Malmö var det 1,1%.

En analys över nuvarande andelsfördelning i Malmö (maj 2022) visar att andelen av befolkningen med plats i särskola uppgår till 1,3%. För att möjliggöra en analys på

längre sikt och under befolkningsprognosens period 2023-2032 ställs den befintliga och planerade kapaciteten mot tre potentiella scenarier.

I scenario A (*gula stapeln*) utgår analysen från att andelen av befolkningsunderlaget som har rätt till särskola förblir 1,3% under hela prognosperioden. I scenario B (*gröna stapeln*) antas att andelen ökar till 1,5% redan 2022 och består under hela prognosperioden. I det tredje scenariot (*röda stapeln*) görs antagandet att den årliga ökningen som har rätt till särskola är konstant på c:a 1,9%. Detta sista antagande är baserat på genomsnittlig historisk ökning mellan 2015-2022.

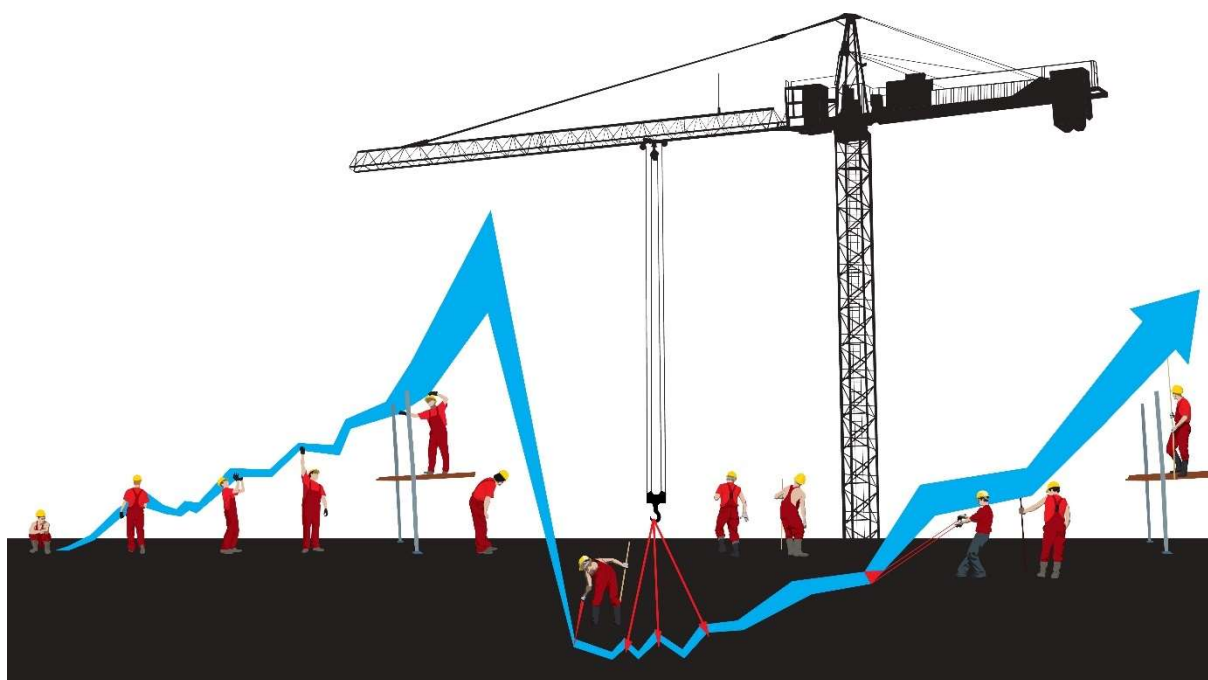
Samtliga scenarier pekar på ett ökat behov av fler särskoleplatser. Mot bakgrund av att belägningsgraden är hög (95,3%) redan vid framskrivande av denna plan (*juni 2022*) krävs således flera kapacitetshöjande projekt. Behovet av att avveckla icke ändamålsenliga lokaler innebär dock att många nya platser kommer nyttjas av redan befintliga elever. Nettoutbyggnaden är således 198 nya platser, vilket täcker behovet som uppstår i samtliga scenarier under utblicksåren 2027-2032.

Om samtliga planer och projekt realiserar i enlighet med de färdigställandetider som presenteras i denna plan är bedömningen att belägningsgraden minskar med 19,8% eller 18,9 procentenheter och ligger på 76,4% av samtliga tillgängliga platser 2032. Planerad utbyggnad och avveckling med påverkan på behovsanalysen sker enligt nedan:

År	Planerad utbyggnad	Planerad avveckling	Nettoutbyggnad
2022	46	0	46
2023	52	0	52
2024	70	70	0
2025	72	45	27
2026	72	52	20
2027	0	30	-30

År	Planerad utbyggnad	Planerad avveckling	Nettoutbyggnad
2028	124	72	52
2029	0	0	0
2030	72	0	72
2031	0	41	-41
TOTALT	508	310	198

Grundskoleförvaltningen bedömer att det är väsentligt att planera för en merkapacitet i relation till prognoserna eftersom grundsärskolans målgrupp har varierande ytbehov. Det finns inga prognoser som visar på vilka behov som kan uppstå på längre sikt utan behovsanpassningarna sker individuellt och allteftersom eleverna söker sig till grundsärskolan.

KAPITEL 4

ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR ATT FYLLA FRAMTIDA LOKALBEHOV

4.1 Pågående och beställda objekt

4.1.1 Pågående och beställda objekt

Objekt	Kort beskrivning (ex antal nya platser eller storlek)	Hyresvärd (Stadsfastigheter eller privat)	Planerat färdigställande
Tygelsjöskolan (inom fastigheten Bultbrädan 12)	Etablering av ny särskola åk. 1-6 på bottenvåningen. 14 nya platser	Stadsfastigheter	2022
Oxievångsskolan (inom fastigheten Blankebäck 1)	Etablering av ny särskola åk. 1-6. 7 nya platser	Stadsfastigheter	2022
Mellanhedsskolan (MH2) inom fastigheten Klarinetten 1, Byggnad F	Etablering av särskola 7-9 i nybyggda lokaler. 25 nya platser	Stadsfastigheter	2022
Lindängeskolans särskola	Paviljonger med bygglov som löper ut avvecklas och ersätts med ny permanent byggnad. 70 permanenta platser som ersätter 70 tillfälliga platser	Stadsfastigheter	2024
Ny särskola inom fastigheten Ångsklockan 2 (Ångslättsskolan)	Nybyggnation av särskola 1-6 med plats för c:a 52 elever	Stadsfastigheter	2028

4.1.2 Planerade objekt och tidig information

Objekt	Kort beskrivning	Planerat färdigställande
Ny särskola i Oxie	Ny särskola åk. 1-6 på Oxie IP. Kopplas till Kungshögsskolan. 52 nya platser	2023
Munkhätteskolan (Byggnad X)	Etablering av ny särskola åk. 1-9 inom fastigheten Heleneholm 4. 72 nya platser	2025
Höjaskolan	Etablering av särskola åk. 1-9 inom fastigheten Drabanten 1. 72 nya platser	2026
Lindeborgsskolan	Etablering av särskola åk. 1-9 inom fastigheten Sångläraren 1. 72 nya platser	2028
Oxievångsskolan	Etablering av permanent särskoleverksamhet åk 1-9 inom fastigheten Blankebäck 1. 72 nya platser	2030

Ovannämnda beslutade och planerade objekt motsvarar 508 särskoleplatser. En del av dessa blir ett nettotillskott i utbyggnaden medan andra tillskapas för att ersätta redan befintliga platser som är tillfälliga eller bedöms inte vara ändamålsenliga.

Projekten är i olika skeden av planeringsprocessen och de färdigställandedatum som

presenteras är sådana datum som varit kända vid skrivandet av denna plan. I en del projekt sker förändringar av färdigställandetiden kontinuerligt efter hand som ny information finns framme.

Grundskoleförvaltningens ambition har varit att presentera en projektförteckning som i så hög grad som möjligt överensstämmer med stadsfastigheters investeringslista. De planerade särskoleprojekten är ofta i så tidigt skede att de inte finns med i stadsfastigheters investeringslista.

4.2 Planerade uppsägning av lokaler

Grundskoleförvaltningen har inga avvecklingar av permanenta lokaler planerade inom prognosperioden 2023-2032. Dock kommer verksamheter som idag tillfälligt finns i permanenta skollokaler att flyttas till mer ändamålsenliga och särskilt anpassade lokaler för särskoleverksamheten. Därutöver kommer flera tillfälliga särskolepaviljonger att avvecklas efterhand som det finns möjlighet att ersätta lokalerna.

Ersättning sker primärt genom nybyggnation av permanenta lokaler om behovet kvarstår och bedöms vara långsiktigt. Som nämnt ovan kommer utöver avvecklingar av lokaler flera platser inom befintliga grundskolor som särskolan nyttjar att avvecklas på grund av myndighetskrav samt av verksamhetsmässiga skäl.

De avvecklingar som finns planerade motsvarar 310 befintliga platser som behöver ersättas. Avvecklingsprojekten är enligt följande:

Verksamhet	Skäl till avveckling	Planerad avveckling (kort sikt, mellansikt, lång sikt)
Lindängeskolans särskola	Avveckling av tillfälliga särskolepaviljonger (Solhuset) motsvarande 70 platser.	2024
Dammfriskolan	Avveckling av 17 platser till följd av brandskyddskrav. Ambitionen är att de flyttar in till permanenta lokaler inom Munkhätteskolan, byggnad X	2025
Rörsjöskolan	Avveckling av särskoleverksamhet med 18 platser i kapacitet till följd av att placeringen inte bedöms vara ändamålsenlig. Planeringsinriktning är att ersätta platserna med permanenta platser inom planerade projektet Munkhätteskolan byggnad X.	2025
Mellersta Förstadsskolan	Avveckling av särskoleverksamhet som idag har 10 platser i kapacitet till följd av att placeringen inte bedöms vara ändamålsenlig. Planeringsinriktning är att ersätta platserna med permanenta platser inom planerade projektet Munkhätteskolan byggnad X.	2025
Särskola i Oxie	Avveckling av tillfälliga särskoleplatser på Oxie IP, paviljonger, 52 platser avvecklas.	2026

Verksamhet	Skäl till avveckling	Planerad avveckling (kort sikt, mellansikt, lång sikt)
Bäckagårdsskolan	Tillfälliga paviljonger vars bygglov löper ut 2027. C:a 30 platser i kapacitet avvecklas. Planeringsinriktningen är att dessa tillfälliga platser ersätts med permanenta platser i Oxie.	2027
Tygelsjöskolan	Avveckling av särskoleverksamhet med 17 platser i kapacitet till följd av att placeringen inte bedöms vara ändamålsenlig och följer inte principerna för etablering av särskola. Planeringsinriktning är att ersätta platserna med permanenta platser inom planerade projektet Lindeborgsskolan.	2028
Ängslättsskolan (Broskolan)	Avveckling av tillfälliga paviljonger vars bygglov löper ut 2028. Verksamheten (55 platser) flyttar in till permanenta lokaler inom projektet Slottet som finns intill Ängslättsskolan.	2028
Videdalsskolan	Avvecklar verksamhet med 41 platser åk 4-9 till följd av att tillfällig paviljong vars bygglov löper ut 2031 avetableras.	2031

Avvecklingarna utförs på grund av behovet av anpassade särskolelokaler och innebär ofta en kvalitetshöjning beträffande den fysiska lärmiljön och förbättrade organisatoriska förutsättningar.

KAPITEL 5 UTVECKLING AV NÄMNDENS LOKALFÖRSÖRJNINGARBETE

5.1 Utveckla metoder för prognostisering

Den långsiktiga lokalplaneringen för grundsärskoleverksamheten är en komplex process där samverkan med centrala elevhälsan är särskilt viktig.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det finns ett stort behov av framtagande av ett prognosverktyg och metoder som enklare kan användas både i planeringsarbetet och för ökad transparens genom att samla uppgifter rörande vilka lokaler staden har i särskolan och vilken kapacitet de har utifrån de olika verksamhetsbeskrivningarna.

Syftet med ett sådant verktyg vore att kunna analysera och belysa vilka konkreta lokalprojekt för särskolan som behöver prioriteras i lokalplaneringsarbetet. Därutöver är ambitionen att på lång sikt förfinas analysen av till- och frånströmningen av elever mellan respektive område och skola. Grundskoleförvaltningen bedömer att detta utvecklingsarbete bör utvecklas vidare inför kommande lokalbehovsplan för att möjliggöra jämförelser över tid och beredskap i planeringen.

5.2 Utveckling av lokalresursprogrammet

Lokalplaneringen omfattar hela lokalbeståndet, såväl befintligt som kommande. Det är av den anledning som grundskoleförvaltningen har tagit initiativ till att utveckla sitt arbete som lokalnyttjare genom att ta fram ett lokalresursprogram som kan löpa parallellt med stadsfastigheters underhållsplan och som definierar skollokaler utvecklingsbehov utifrån hyresgästens perspektiv.

Lokalresursprogrammet, som ska innehålla särskilda delar för grundsärskolan, bedöms kunna resultera i en bättre samplanering av utvecklingen av stadens befintliga grundskolelokaler samt visa på kostnadsutvecklingen som genereras av grundskoleförvaltningen i dess roll som beställare. Programmet bidrar till att utveckla grundsärskolelokaler ur ett pedagogiskt och verksamhetsnära perspektiv i samband med att stadsfastigheter ser över byggnadernas skick och underhåll.

5.3 Geografisk lokalisering av särskola

Idag är flera av de beställda och planerade objekten lokaliserade i områden där det pågår få utbyggnadsprojekt. Exempelvis har grundskoleförvaltningen inga nya planerade objekt i centrum som är den del av Malmö där befolkningen ökar som mest. Det är ett förslag i denna lokalbehovsplan att samtliga nya utbyggnadsområden där samhällsservicen ska kompletteras med grundskola även ska innehålla grundsärskola, detta oavsett om det vid beställningstillfället saknas prognoser som visar på en ökning av särskolebehovet just i det området. Denna inriktning bidrar till inkludering av särskoleeleverna i nybyggda områden i Malmö.